

De waanzin van ons starre levenspatroon

De huidige praktijk

Voor velen is het 5 dagen in de week van maandag tot en met vrijdag het geval: Werken van half negen tot vijf. Dat werk is vaak op enige afstand van de woonplaats, waardoor lopen of fietsen niet comfortabel is. We schuiven dus massaal met onze auto's aan in de file of we proppen ons in overvolle, vertraagde, treinen. Als we dan vrij zijn, dan zijn we bijna allemaal tegelijk vrij en staan we in de drukte in het winkelcentrum, het attractiepark of liggen we rij aan rij op het strand

Meer flexibiliteit nodig

Door met meer flexibiliteit dit starre patroon te veranderen kunnen we ons leven veel rustiger maken.

Het huidige ritme van de 5-daagse werkweek met daarna de 2 vrije dagen van het weekeinde zal doorbroken moeten worden.

Laten we overschakelen naar een ander schema waarbij het onderscheid tussen werkweek en weekeinde doorbroken wordt. Laten we niet steeds op dezelfde dagen gaan

werken, naar school gaan en vrije tijd besteden.

4 dagen op, 3 dagen af. Dat dan voor iedereen op verschillende dagen. Dus geen onderscheid meer tussen werkdagen en weekeinde.

Enkele voorbeelden:

Persoon A werkt van zondag tot en met woensdag en is dan dus van donderdag tot en met zaterdag vrij. Deze persoon heeft kinderen en kiest daarvoor een school met lesdagen die aansluiten op zijn of haar werkschema, of eventueel het werkschema van een partner. Voor wie een partner heeft is het vanzelfsprekend fijn wanneer de vrije dagen van elkaar (gedeeltelijk) kunnen overlappen. Dat is belangrijk om rekening mee te houden.

Persoon B studeert aan een universiteit met een studieschema van donderdag tot en met zondag, met dus vrije dagen van maandag tot en met woensdag. Deze persoon gaat naast het studeren graag uit en vindt sociale contacten waardevol. Uitgaan gebeurt op de zondag-, maandag of dinsdagavond, bijvoorbeeld samen met studiegenoten. Daarnaast zal deze persoon bij het uitgaan anderen ontmoeten die op dezelfde dagen vrij zijn. Sociale contacten onderhouden is dus geen probleem.

Persoon C werkt van vrijdag tot en met maandag en is van dinsdag tot en met donderdag vrij. Deze persoon doet graag aan sport in verenigingsverband en kiest dus voor een vereniging met clubdagen die passen in zijn of haar werkschema. Hier komt hij of zij dan dus ook weer anderen tegen die volgens hetzelfde schema werken of studeren.

Wel heeft dit voor de sport als nadeel dat competities moeilijker te spelen zijn. Een andere

opzet hiervan zal bedacht moeten worden.

Het zal natuurlijk voor kunnen komen dat men wil afspreken met iemand die volgens een ander schema leeft. Omdat men 3 dagen in de week vrij heeft is de kans al groter dat de vrije dagen van elkaar overlappen. Daarnaast hebben we natuurlijk ook snipperdagen die daarvoor gebruikt kunnen worden.

Voor velen zal dit in eerste instantie onprettig in de oren klinken, maar dit systeem heeft zo veel voordelen. En laten we niet vergeten; Er zijn nu ook mensen die in het weekeinde werken. Die ondervinden daar nu vaak hinder van. Die hinder is verdwenen als het onderscheid tussen werkweek en weekeinde niet meer wordt gemaakt.

De 24 uren van de dag kunnen ook nog beter benut worden. De meeste mensen leven het liefst overdag, maar een niet te onderschatten deel van de bevolking is avond- of nachtmens en zou best op die tijden willen werken. Dat is nu vaak niet mogelijk, omdat er op die tijden geen passend werk voor hen is.

Aan ploegendiensten met steeds wisselende werktijden moet een einde komen. Het steeds op andere tijden moeten slapen en waken is ongezond.

Voordelen van 4 dagen op, 3 dagen af

Er komt een betere spreiding van de huidige drukke momenten. Geen piekbelastingen meer. Dat leidt tot veel meer efficiëntie. Dat is dan ook de rede waarom met een 4-daagse werkweek volstaan kan worden.

Veel kleine (oproep)banen met te weinig uren om er van te kunnen leven, die nodig zijn om drukte op piekmomenten op te vangen, kunnen volledige banen met een vast rooster worden.

Er is minder infrastructuur (denk daarbij niet alleen aan wegen en spoorlijnen, maar bijvoorbeeld ook aan elektriciteitscentrales en dataverbindingen) nodig die alleen maar op drukke momenten volledig wordt benut. De horeca kan veel voordelen halen uit het verdwijnen van het vaste weekeinde. Wanneer er gedurende de

hele week vrij veel mensen niet hoeven te werken zijn de rustige doordeweekse dagen verleden tijd.

Nog meer voordelen kunnen behaald worden met het opheffen van feestdagen. Daarvoor in de plaats worden dit vrij te kiezen snipperdagen. Waarom massaal op 25 december uitgebreid gaan eten? Op een andere dag kan dat toch ook. Nu is het zo dat feestdagen voor veel werkdruk zorgen. Er worden dan veel uitzendkrachten ingezet, maar wanneer feestdagen zoals kerst, nieuwjaar of pasen voorbij zijn is er geen werk meer voor die mensen. Daarom is het beter om piekmomenten in ons consumptiepatroon te spreiden.

Extra voordelen door wonen bij het werk

Nog meer voordelen zijn te behalen door niet alleen onze werktijden aan te passen, maar daarnaast de afstand tussen wonen en werken te verkleinen. We moeten minder verspreid over het land gaan wonen, maar geconcentreerd op plaatsen waar veel werk is.

In Nederland is het maar op weinig plaatsen echt leeg maar nergens is het land zo dicht bevolkt als bijvoorbeeld Manhattan of de grote Chinese steden. Daar komt nog bij dat de Nederlandse stedelijke gebieden vaak uit verschillende gemeentes bestaan, waardoor infrastructuur niet goed op elkaar aansluit. Zeker als het gaat om openbaar vervoer is dat het geval. In één stedelijk gebied bestaat het openbaar vervoer vaak uit allerlei verschillende netwerken die nauwelijks met elkaar verbonden zijn. Er moeten dus echte grote steden komen in Nederland. Stedelijke gebieden die nu uit verschillende gemeentes bestaan, maar feitelijk één aaneengesloten geheel vormen, moeten ook bestuurlijk één geheel worden. Het leven in een grote stad heeft veel voordelen. Onder andere dat er vaker werk op loop- of fietsafstand is. Het heeft ook voordelen voor de landelijke gebieden. Die kunnen hierdoor echt landelijk blijven.

In die grote stad is het ook veel makkelijker om, wanneer het eerder beschreven schema van werkdagen en vrije dagen wordt aangehouden, naast het werk een sociaal leven te hebben. In de grote stad is de kans namelijk groter dat er mensen die op dezelfde dagen vrij zijn bij elkaar in de buurt wonen.

Omdat een baan voor het leven niet meer vaak voorkomt en het niet in alle gevallen mogelijk is om snel in de eigen woonomgeving ander werk te vinden moeten werkzoekenden langer de gelegenheid krijgen om een nieuwe baan in de buurt te vinden. Werkzoekenden moeten niet meer gedwongen worden om een baan ver van de eigen woonplaats te accepteren.

Wie het wil moet makkelijker kunnen verhuizen om op die manier in de buurt van het werk te kunnen gaan wonen. Voor wie extra flexibel wil zijn is een verplaatsbare woning een uitkomst. Denk hierbij aan flatgebouwen die alleen uit

een casco, trappenhuis, lift en aansluitingen voor nutsvoorzieningen bestaan. In dat casco zouden containerwoningen in- en uitgeschoven kunnen worden. Verhuizen wordt zo wel heel makkelijk.

Waterwoningen zijn ook verplaatsbaar. Die kunnen dus een belangrijke rol gaan spelen, waardoor er ook meer ruimte ontstaat voor waterberging in tijden van extreem veel regen.

Nadelen

Voorals onze vrijetijdsbesteding zal er anders uit gaan zien. Er zal minder ruimte komen voor grootschalige evenementen, want het zal niet vaak gebeuren dat er zeer grote groepen

mensen tegelijk vrij hebben. Aan onze steeds grotere behoefte om massale evenementen te bezoeken kan dus niet meer worden voldaan. Daarvoor in de plaats zullen we dat soort dingen moeten spreiden. Het hele jaar door regelmatig naar een kleinschalig evenement in plaats van een paar keer per jaar met duizenden tegelijk alle registers opentrekken. Meer kleinschaligheid betekent wel minder veiligheidsrisico's, met als gevolg minder ongelukken en minder inzet van beveiliging en politie.

Aan de wens van gelovigen om op bepaalde dagen een rustdag te hebben kan niet meer altijd tegemoet gekomen worden. Die rustdag zal nog wel gehouden kunnen worden, maar niet altijd op dezelfde dag.

Het dichter op elkaar wonen zal niet iedereen prettig in de oren klinken. Een huis met een tuin geniet nog steeds de voorkeur. Een ruim en zonnig balkon kan echter heel plezierig zijn. Zeker als er extra lang van die zon genoten kan worden, dankzij veel minder reistijd en meer vrije dagen. Als er minder auto's op straat zijn is het veiliger en is er meer ruimte voor openbaar groen waar kinderen kunnen spelen. Ook al is er een prachtig balkon; een kind zal toch een keer ergens anders willen spelen.

Nederland is geen eiland dat niets met de rest van Europa en de wereld te maken heeft. Een grootschalige aanpak is dus gewenst.

Economische gevolgen

Vooraf bedrijven die nu profiteren van de aanleg van infrastructuur, die nodig is om pieken op te vangen, zullen met minder omzet te maken gaan krijgen. Uiteindelijk krijgen hierdoor veel meer bedrijfstakken met teruggang te maken.

De automobielenindustrie en oliesector zullen de gevolgen van een verminderde behoefte aan autorijden flink gaan merken.

Werkzoekenden meer tijd geven om werk in de buurt te vinden kan extra kosten met zich mee brengen, omdat er daardoor aan sommige mensen langer een uitkering gegeven zal moeten worden.

Tegelijkertijd levert het efficiënter gebruiken van tijd en infrastructuur veel besparingen op.

Dankzij deze compensatie zal de teruggang per saldo meevallen. Daarnaast is er, dankzij de 4-daagse werkweek voor meer mensen werk, dus minder structurele werkloosheid. Wanneer mensen door het wegvallen van spanningen, veroorzaakt door lange werkdagen, gezonder leven zijn mensen minder vaak ziek.

Niet te vergeten is het milieu een grote winnaar bij deze veranderingen. Het mag dan wel zo zijn dat "groen" en "duurzaam" erg modieus zijn; Wat echt noodzakelijk is voor de toekomst van de aarde en haar bewoners is een sterke teruggang van het gebruik van grondstoffen. Dat kan hiermee bereikt worden.

Er zal dus wel sprake zijn van een reële economische teruggang, maar daar staat een gelukkiger leven tegenover.

Jeste Steur 2010 / 2014

j_s_t@jeste.eu